

5.

Харчук Р. Покоління постепокси // Дивослово. – 1998. – № 6. – С. 7.

Шевчук В. Про сучасну вітчизняну літературу без фуршету // Голос України. – 2000. – 14 груд. – С. 7.

Шевчук Н. “Бу-Ба-Бу”: контексти артистизму // Слово і час. – 2001. – № 4. – С. 64-68.

Штонь І. Слово свободи чи свобода слова?...:[Сучасна укр. літ.] // Віче. – 1996. – № 3. – С. 143-149.

**Тернопільська обласна універсальна
наукова бібліотека**

**Науково-
методичний
відділ**

***Нові імена
в українській прозі***
(Методичні рекомендації)

Тернопіль – 2002

Підготувала	Філюк С.Т., провідний методист НМВ
Редактор	Моліцька Г.С., заступник директора з наукової роботи
Комп'ютерний набір та верстка	Філюк С.Т., провідний методист НМВ
Відповідальний за випуск	Вітенко В.І., директор Тернопільської ОУНБ

*“В цю останню декаду століття
ми вперше побачили себе”*

Оксана Забужко

Шляхи мистецького самовираження нації складні за будь-якої епохи, однак, мистецтво існує доти, доки існує народ.

Переміни, пережиті Україною у 80-90 роках, наклали помітний відбиток на художній процес, різко й неодноразово змінюючи соціальні передумови його розвитку.

З кінця 80-х українське письменство, як і завжди,

Борзенко О. Провінційний читач і становлення нової української літератури // Дивослово. – 2001. – № 2. – С. 15-16.

Даниленко В. Туга за втраченим смыслом // Слово і час. – 2000. - № 3. – С. 41-45.

Жулинський М. Українська література на межі тисячоліть // Літ. Україна. – 1999. – 3 черв. – С. 4.

Зборовська Н. Заради короткої миті свободи слова: Сторінками сучасної авангардної прози // Літ. України. – 1993. – 11 лют. – С. 5.

Ірванець О. Нова література нової доби: [Українська література через десять років після здобуття Україною незалежності] // Влада і політика. – 2001. – 21-30 серп. – С. 21.

Квіт С. У межах, поза межами й на межі // Слово і час. – 1999. – № 3. – С. 63.

Кравченко Т. Постмодернізм – це принципово не модернізм // Слово і час. – 1999. - № 3. – С. 60-61.

Лінецький С. Література і політика: взаємопроникнення – український феномен? // Молода нація: Вип. 1. – К.: Смолоскип, 1996. – С. 227-239.

Наєнко М. Дискурс сучасної науки про літературу // Слово і час. – 2001. – № 8. – С. 22-33.

Найновіша українська літературна ситуація: від посттоталітаризму до нових тоталітарних концепцій // Зборовська Н., Ільницька М. Феміністичні роздуми на карнавалі мертвих поцілунків. – Львів: Літопис, 1999. – С. 30-38.

Острвський І. Що таке сучасний успішний український письменник // День. – 2001. – 6 груд. – С.

Однією з найпоширеніших форм популяризації літератури є книжкова виставка. Її можна підготувати як окрему форму, а також у випадку, коли буде проводитись інший масовий захід за цією ж тематикою. Тоді користувачі бібліотеки матимуть змогу попередньо ознайомитись з доробком авторів та літературно-критичними матеріалами про їх творчість.

Виставка:

“Сторінками сучасної авангардної прози”

Розділ I: “Поет не зрушить цього світу, він тільки подих передасть...”

(творчість Юрія Андруховича)

Розділ II: “Світи В’ячеслава Медвідя”

Цитата: “Медвідь – письменник буття. Саме цей реєстр робить його самотнім в контексті української літератури. Медвідь вирішує одне з головних українських протиріч: між національним та загальнолюдським, зайвий раз підтверджуючи, що правдиво загальнолюдським стає все найбільш національне”.

Сергій Квіт

Розділ III: “Блукаючи світом Оксани Забужко”

Рекомендуємо використати списки літератури, які подані після розповіді про кожного автора.

Література:

у вирішальні моменти історії, бере активну участь у політичній, культурній боротьбі за державну незалежність. Саме письменники першими виступили в обороні української ідеї і під час тривалих суспільних дискусій в пору перебудови.

Значення 90-х років ХХ ст. в українській літературі насамперед в тому, що саме в цей період соціально-економічні та власне мистецькі чинники культурного руху створили вельми специфічну для української свідомості ситуацію. Якщо протягом ХІХ та ХХ ст. література розвивалась в певному, цілком означеному, напрямку й орієнтувалася передусім на збереження національних традицій, на розвиток національної свідомості суспільства, якщо письменники попередніх поколінь свідомо чи підсвідомо вірили в кінцеву мету свого розвитку, то сьогодні література фактично втратила цей орієнтир.

Пошук власної ідентичності, характерний для творів 90-х рр., є достатнім свідченням того, що література змінює свій курс, що властиве в минулому тяжіння до традиції, яка живить народну свідомість і зберігає основні національні набутки, аби передати їх наступним поколінням, не може повністю задовільнити самих митців.

Інакше кажучи, 90-ті – той момент, коли підсвідомі імпульси, інтенсивність яких посилювалася протягом усього ХХ ст., досягли рівня свідомості і знайшли своє художнє виявлення.

В даних методичних рекомендаціях представлено небагато імен, але всі вони мають значний та добре помітний доробок.

Організовуючи роботу з популяризації нової

української прози, потрібно враховувати можливості бібліотеки, її фонд, склад читачів.

Варто взяти до уваги те, що не в кожній бібліотеці буде укомплектовано фонд творами названих письменників. Тому джерелами ознайомлення з їх творчістю можуть стати часописи “Сучасність”, “Дружба народів”, “Київ”, “Березіль”, “Дніпро”, “Україна”, “Слово і час” та ін. В нагоді бібліотекарям і читачам стануть літературознавчі матеріали, що друкуються на сторінках видань “Літературна Україна”, “Книжник Ревю”, “Книжное обозрение”, “Культура і життя”, “Слово і час”, “Книжковий огляд”.

Із розмаїття літературно-художніх видань бібліотекарям слід відібрати найцікавіші твори з нової української прози. З метою ознайомлення радимо організувати книжкові виставки, бібліографічні огляди книг та матеріалів періодики, літературні бесіди, обговорення творів, презентації, читацькі конференції.

Розпочати цю роботу варто заздалегідь, запрошуючи до підготовки та проведення заходів письменників, книговидавців та викладачів.

Юрій Андрухович

Поет, прозаїк, есеїст, перекладач. Народився 13 березня 1960 року в м. Станіслав (нині Івано-Франківськ) в родині службовців.

Закінчив редакторське відділення Українського

Романчук Л. Тобі...: Поезії. – Тернопіль, 1996. – 28 с.

***

Романчук Л.: “Якщо перестану вірити в кохання, назавжди відмовлюсь від творчості”: [Розм. з письм. Л.Романчук вела С.Мичко] // Терноп. газета. – 2002. – 17-23 квіт.

Романчук Л. Це роман, який не зміг би написати чоловік: [Інтерв’ю] // Ровесник. – 2001. – 22 лют.

***

Мичко С. Жіночий роман про кохання не тільки для жінок... // Терноп. газета. – 2001. – 11-17 лип.

Романенко Л. Леся Романчук: Жінка з гітарою: [Вечір-презентація роману “Не залишай...”] // Нова Терноп. газета. – 2001. – 28 лют.

Семеняк-Штангей В. У вимірах трьох народжень: [Поетеса, виконавиця власних пісень] // Ровесник. – 1998. – 3 груд.

Чайківська Я. Рядки зі змінною тональністю в романі Лесі Романчук “Не залишай...” // Тернопіль вечірній – 2001. – 28 лют.

Шова А. “У тенетах тіней тоне тема”: [Леся Романчук, канд. мед. наук, член Нац. Спілки письменників України, автор і виконавець власних пісень] // Медична академія. – 2001. – № 23. – С. 8.

***

Цьому повинна передувати підготовча робота – виготовлення оголошення та запрошень, подання інформації в пресі та на радіо.

У письменницькому доробку авторки є також поезія, тому, варто включити в програму презентації її поетичну творчість.

Під час зустрічі автору можна запропонувати наступні запитання:

– Чому назва Вашої книги “Не залишай мене...” незавершена?

– Історія життя Софії – це історія жінки, яка зробила себе сама, історія жіночого щастя з його радощами та печалюми... Чи є в образі героїні Ваші риси, епізоди з власного життя?

– Чи є серед героїв Ваших романів реальні особи?

– Пані Леся, існує думка, що жінка, щаслива в особистому, не здатна писати хороших віршів чи прози, бо для цього її має боліти. Ви згодні з цим?

– Ваша основна робота вимагає так багато часу, як Вам вдається викривати час для творчості?

Література:

Романчук Л. Не залишай...: Роман, – Тернопіль: Джура, 2001. – 332 с.

Романчук Л. Не залишай мене...: Роман. – Тернопіль: Джура, 2001. – 300 с.

Романчук Л. Синьооке диво. – Тернопіль: Б.В., 1995. – 62 с.

Романчук Л. Слово честі. – Тернопіль: Горлиця, 1998. – 60 с.

поліграфічного інституту у Львові (1982) та Вищі літературні курси при Літературному інституті в Москві (1991). Працював газетярем, служив у війську, деякий час очолював відділ поезії Івано-Франківського часопису “Перевал”(1991-1995). На сьогодні – аспірант Прикарпатського університету. Співредактор часопису тексту і візії “Четвер” (нерегулярник, виходить мінімальними накладками в Івано-Франківську).

Творчий доробок Юрія Андруховича можна поділити на два головні річища: поетичне і прозове. Його поетичний дебют відбувся в першій половині 80-х рр. і завершився виходом у світ збірки “Небо і площі” (1985), загалом прихильно зустрінуті критикою.

Того ж таки року Юрій Андрухович разом із Віктором Небораком та Олександром Ірванцем заснував поетичну групу Бу-Ба-Бу (скорочення від Бурлеск-балаган-буфонада), значення якої для кожного з трьох її учасників з роками змінювалося. Друга поетична збірка Юрія Андруховича “Середмістя”(1989) носить швидше не бубабістський, а елегійно-класицистичний характер. Вповні балаганно-ярмарковою можна вважати натомість третю збірку – “Екзотичні птахи і рослини”(1991), яка волею автора мала б носити підзаголовок “Колекція потвор”. Поетичне річище Андруховича вичерпується наприкінці 1990 року і завершується друкованими поза збірками циклами “Листи в Україну” (Четвер. – № 4) та “Індія” (Сучасність. – 1994. – №5). Домінанта його поетичної картини – поєднання патетики з іронією, нахил до стилізаторства і заміна ліричного

героя щоразу новою маскою.

З прозових творів Юрія Андруховича найперше був опублікований цикл оповідань “Зліва, де серце” – майже фактографія служби автора у війську, своєрідна захлавна книжечка, що поставала під час чергувань у вартівні. 1991 року з’являється друком оповідання “Самійло з Немирова, прекрасний розбишака” (“Перевал”. – № 1), що ніби заповідає характерні для подальшої прози Андруховича риси: схильність до гри з текстом і з читачем, містифікаторство (зрештою, достатньо прозоре), колажність, еротизм, любов до магічного і надзвичайного. Романи “Рекреації”(1992), “Московіада”(1993) та “Перверзія”(1996) при бажанні можна розглядати як трилогію: героєм (антигероєм?) кожного з них є поет – богема, що опиняється в самому епіцентрі фатальних перетворень. Всі романи являють собою доволі відчутну жанрово-стилістичну суміш (сповідь, чорний реалізм, тріллер, готика, сатира), час розвитку дій в них вельми обмежений і сконденсований: одна ніч у “Рекреаціях”, один день у “Московіаді” п’ять днів у “Перверзії”.

Естетика Юрія Андруховича виникає внаслідок його частих подорожей до інших країн і поступово складається в майбутню “книгу спостережень” за нинішніми особливостями європейського культурно-історичного ландшафту. Його твори перекладено і видано окремими публікаціями в Польщі, Німеччині. Сам Андрухович перекладає з польської (Т.Конвіцький), німецької (Р.М.Рільке, Ф. фон Герцмановські-Орландо) та російської (Б.Пастернак, О.Мандельштам).

своїми радощами та болями, проблемами, переживаннями.

Героїня роману – Софія – непересічна особистість зі складною долею та фахом лікаря. Можливо, десь на підсвідомому рівні авторка частково втілила свої болі, радощі й печалі через текст. Назва роману вибрана не випадково, оскільки своєю недомовленістю претендує на продовження. Незабаром шанувальники творчості Лесі Романчук ознайомляться з новими книгами роману, які в своїх назвах логічно продовжують рядок із вірша Лесі Романчук “Не залишай мене одну надовго...”. Як стверджує сама авторка, загальна назва її роману має глибинний зміст, який полягає в надії, вірі і сподіванні на любов, добро і краще життя – “Не залишай мене одну, Господи!”

Леся Романчук народилася та провела дитячі роки в Магаданському краї.

Закінчила Тернопільський медичний інститут, пізніше працювала викладачем Кременецького та Чортківського медичних училищ. Кандидат медичних наук, асистент кафедри акушерства та гінекології Тернопільської медичної академії.

Член Національної спілки письменників України. Поетеса, автор та виконавець власних пісень.

У творчому доробку – чотири збірки поезій (“Синьооке диво”, “Слово честі”, “Жінка з гітарою”, “Тобі”).

Для детальнішого ознайомлення з творчістю письменниці та її новими романами пропонуємо провести презентацію її книг.

***

Біла А. Сфери інобуття в прозі Євгенії Кононенко // Березіль. – 2001. – № 3-4. – С. 56-58.

Ірванець О Дуже реальна “Імітація”: [Про детективний роман “Імітація”] // Україна молода. – 2001. – 18 серп. – С. 6.

Лучина І. Українка, яка зробила першу спробу якісного масового роману // Книжковий огляд. – 2001. – № 6. – С. 46-48.

Матвієнко С. Твір звичайний :[“Імітація”] // Книжник-Ревю. – 2001. – № 21. – С. 6.

Сендюков І. Доба імітації // День. – 2001. – 11 жовт. – С. 5.

Сидор-Гівленда О. “Опіро безладу в світі” // Президентський вісник. – 2001. – 19 жовт. – С. 21.

Стріха М Дзеркало доби імітацій // Книжник-Ревю. – 2001. – № 21. – С. 6.

Леся Романчук

Жінка і чоловік.... Дві половинки, без єдності яких неможлива гармонія світу. Дві протилежності, що притягуються наче магнітом. Дві таємниці, що вічно прагнуть пізнати одна одну. А між ними – кохання, про яке написано вже мільйони сторінок, і всеодно, для кожного щоразу воно – бентежна та незвідана планета...

Минулого року побачили світ два романи тернопільської письменниці Лесі Романчук, –“Не залишай...” та “Не залишай мене...”.

Герої романів Лесі Романчук – наші сучасники з

Творче надбання письменника рекомендуємо розглянути в колі зацікавлених читачів на засіданнях літературно-мистецьких віталень. Доцільно використовувати і форми діалогового спілкування, зокрема, обговорення. У виборі прозового твору письменника пропонуємо останню книгу трилогії – “Перверзія”. Це роман, який викликає суперечливі почуття, і тому дає підставу для його обговорення.

Книжкова виставка “**Карнавал Юрія Андруховича**” наблизить читацьку аудиторію до сприйняття художнього кредо автора. (Для її організації скористайтесь бібліографією, поданою в рекомендаціях).

У короткому вступному слові (5-10 хв.) бібліотекар має підвести учасників заходу до обговорення наступних питань:

– Події роману відбуваються під час семінару “Посткарнавальне безглуздя світу: що на обрії?”, – місці, де розв’язуються проблеми, чи це своєрідне забавляння, карнавал?

– Автор дає герою роману, Станіславу Перфецькому “безліч імен і безліч облич”. Як Ви думаєте, що він хоче сказати саме через такий образ?

– “Тільки любов може порятувати нас від смерті. Там, де закінчується любов, починається безглуздя світу. І я не думаю, що тоді на обрії ще може бодай щось залишитися. Крім порожнечі, звичайно. Вона вабить, вона кличе, вона притягує – як нам чинити опір у цей постлюбовний час?”

– Чи згодні Ви з думками Юрія Андруховича? Якими є Ваші міркування?

– Як би ви визначили жанр роману? Елементи

яких жанрів він увібрав у себе?

У заключному слові узагальніть читацькі виступи, дайте їм оцінку. Відгуки на книгу використовуйте для популяризації роману.

Література:

Андрухович Ю. Дезорієнтація на місцевості: Спроби. – Івано-Франківськ: Лілея – НВ, 1999. – 124 с.

Андрухович Ю. Московіада: Роман жахів. – Івано-Франківськ: Лілея – НВ, 2000. – 140 с.

Андрухович Ю. Небо і площі: Поезії. – К.: Молодь, 1985. – 80 с. – (Перша книга поета).

Андрухович Ю. Перверзія: Роман. – Львів: Класика, 2000. – 290 с.

Андрухович Ю. Аве, Крайслер!: Пояснення очевидного // Сучасність. – 1994. – № 5. – С. 5-15.

Андрухович Ю. Вступ до географії // Слово і час. – 1994. – № 1. – С. 62-65.

Андрухович Ю. Індія // Сучасність. – 1994. – № 5. – С. 15-18.

Андрухович Ю. Кохання і смерть по-лицарськи: визволення панни // Свідомість. – 1994. – № 1. – С. 69-75.

Андрухович Ю. Московіада: Роман жахів // Сучасність. – 1993. – № 1. – С. 40-84.

Андрухович Ю. Перверзія: Роман // Сучасність – 1996. – № 1. – С. 9-85.

1996. – № 2. – С. 9-80.

Андрухович Ю. Рекреации: Роман // Дружба народів. – 2000. – № 4. – С. 9-58.

Андрухович Ю. Центрально-східна ревізія //

думками з приводу проблем, які автор піднімає в романі:

– “Імітація”. Як автор розкриває через назву твору його тему?

– Роман “Імітація” – детектив чи його імітація. Як би Ви визначили жанр твору?

– Окремим контрапунктом у романі проходить тема стосунків таланту й нездари. Хто в цих стосунках здобуває першість і чи не надто висока її ціна?

– Проблеми, поставлені автором, присутні в нашому житті. Чи бачите Ви їх вирішення?

– Як ви оцінюєте визначення “жіноча література”?

У підготовці та проведенні заходу скористайтеся списком літератури, який подано нижче.

Література:

Кононенко Є. Імітація: Роман. – Львів: Кальварія, 2001. – 188 с.

Кононенко Є. Імітація: Роман. // Сучасність. – 2001. – № 5. – С. 9-56.

2001. – № 6. – С. 9-53.

Кононенко Є. Найбільша божа благодать: Оповідання // Березіль. – 1998. – № 11-12. – С. 85-110.

Кононенко Є. Оповідання // Березіль. – 1995. – № 7-8. – С. 20-81.

Кононенко Є. Сестра: Повість для нецілованих дівчат // Березіль. – 1996. – № 11-12. – С. 19-36.

Євгенія Кононенко означила те, про що знали усі, але не наважувались промовити вголос. Імітованим виявляється сімейне щастя, за парадним фасадом якого – відчуженість і фінансовий розрахунок, моральні цінності, проголошені поведирями нації, ідеали, зрештою, підробкою є протеговане мистецтво. Імітація стала принципом щоденного буття. Між ними вже розподілено сімейні та соціальні ролі, а той, хто не зміг прилаштуватися, – опинився в аутсайдерах.

В центрі уваги письменниці – художня творчість. Адже саме тут імітація є найбільш поширеною і найбільш небезпечною. Одвічна проблема мистецтва справжнього та фальшивого запропонована до розгляду в контексті надто добре знаних реалій...

На мою думку роман “Імітація” буде цікавий читачам, і в бібліотеці можна організувати його обговорення. Найважливішим є те, щоб якомога більша кількість читачів прочитала роман.

Кононенко Є. Імітація: Роман. – Львів: Кальварія, 2001. – 188 с.

Кононенко Є. Імітація: Роман. // Сучасність. – 2001. – № 5. – С. 9-56.

2001. – № 6. – С. 9-53.

Євгенія Кононенко на сторінках свого роману змальовує нову Україну, ту, якої не існувало ще десять років тому. Головні персонажі роману: Мар’яна Храпович, її друзі, співробітники по фундації, люди, з якими вона співпрацює, – усе це люди нової формації, люди нового українського буття.

Ведуча повинна спрямовувати читачів до обміну

Сучасність. – 2000. – № 3. – С. 5-32.

***

Баран Є. Жодного кроку на Схід... [Ю. Андрухович “Перверзія”] // Березіль. – 1997. – № 3-4. – С. 175-178.

Березівський М. Поет українського модернізму // Українське слово. – 1997. – 13 берез. – С. 14.

Бондар-Терещенко І. Андрухович в НЛЮ: [Ю. Андрухович і його “Московіада”] // Книжник-Ревю. – 2001. – № 21. – С. 2.

Бондар-Терещенко І. Археологія бачення: [Про “переможну трудність” Ю. Андруховича] // Українська культура. – 1998. – № 3. – С. 8-9.

Весна Патріарха // Україна молода. – 2000. – 11 берез. – С. 6.

Гундорова Т. Постмодерністська фікція Андруховича з постколоніальним знаком питання // Сучасність. – 1993. – № 4. – С. 79-83.

Два любовних романи українського кінця століття, або Юрій Андрухович проти Оксани Забужко // Зборовська Н., Ільницька М. Феміністичні роздуми на карнавалі мертвих поцілунків. – Львів: Літопис, 1999. – С. 119-126.

Завершальний карнавал Юрія Андруховича // Зборовська Н., Ільницька М. Феміністичні роздуми на карнавалі мертвих поцілунків. – Львів: Літопис, 1999. – С. 90-98.

Зборовська Н. Завершення карнавалу “Перверзія” Юрія Андруховича // Вітчизна. – 1997. – № 5-6. – С. 145-152.

Калинська Л. Синтез масового й елітарного: [На матеріалі Ю. Андруховича] // Слово і час. – 1998. – №

2. – С. 18-22.

Кіяновська М. Мотиви кінця культури, смерті та апокаліпсису в романі Ю. Андруховича “Рекреації” // Молода нація: Альманах: Вип. 12. – К., 1999. – С. 217-229.

Крот Ю. У пошуках романних значень: [До проблеми діалогічності художнього слова у контексті прози Юрія Андруховича] // Сучасність. – 1993. – № 9. – С. 75-78.

Мені подобається бути українським письменником // Політика і культура. – 2000. – № 45. – С. 38-39.

Москалець К. Незадоволені твором [Про “Московіаду” Ю. Андруховича] // Сучасність. – 1993. – № 9. – С. 70-74.

Павлишин М. Що перетворюється в “Рекреація” Ю. Андруховича // Павлишин М. Канон та іконостас. – К., 1997. – С. 237-254.

Пономарьов В. Присмак Європи: [А. Стасюк та Ю. Андрухович “Моя Європа”] // Книжник-Ревю. – 2001. – № 21. – С. 2.

Постмодернізм Ю. Андруховича у дзеркалі футуризму Михайла Семенка // Зборовська Н., Ільницька М. Феміністичні роздуми на карнавалі мертвих поцілунків. – Львів: Літопис, 1999. – С. 99-107.

Рябчук М. Замість післямови до “Рекреації”: [Повість Ю. Андруховича] // Сучасність. – 1992. – № 2. – С. 113-119.

Сванідзе Г. Шість днів статевих збочень: [Юрій Андрухович і його роман “Перверзія”] // Березіль. – 1997. – № 3-4. – С. 170-175.

людини. Навіть так, по-авторськи лагідно: людиноньки. Не випадково наріжною в її творчості постає проблема психологічного співжиття чоловіка і жінки.

Невибагливі сюжети оповідань (невибагливі настільки, що читач балансує між художнім і “як насправді”, – схильючись до останнього, – про невинувдану і непоправну ніжність і такі ж невинувдані й безмежні ненависть і зраду, зустрічі й прощання). Невибагливі ці сюжети на додачу з ностальгійним смутком щодо минулого скоріше уявленого, ніж реального – споріднюють тексти двох різних жінок – Євгенії Кононенко і Франсуази Саган. Життя на їхній погляд не тільки формує свідомість, але непоправно нищить. Всі герої Кононенко – слабкі люди, які не приховують своєї слабкості, меркантилізму, зашореності (це знов-таки споріднює поезику Саган і української письменниці).

“Паралельною” сферою життя героїв оповідань Є. Кононенко може бути не лише адюльтер або інші потаємні сторони людського життя. Таким “паралельним світом”, за великим рахунком, постає комплекс уявлень героя про бажане (ідеальне?) існування. У цьому контексті цікавим, наприклад, є оповідання з символічною назвою “Три сфери”.

Проблема іножиття та співіснування у творах письменниці набуває виразних феміністичних ознак.

В 2001 році побачив світ перший роман письменниці – “Імітація”, виданий львівським видавництвом “Кальварія”. Уже сама назва роману налаштує читача на масштабність узагальнень та проникливий аналіз художньої тканини твору.

Приймак О. Оксана Забужко: “Поет – це власний вибір” // День. – 2001. – 30 трав. – С. 6.

Хвостова О. Про повість , про казку, про пісню, про про ... // Книжник. – 2001. – № 1. – С. 3.

Чекан О. Комета Оксана // Книжник-Ревю. – 2001. – № 13. – С. 11.

Що Забужко прописала Україні? // Політика і культура. – 2001. – № 32. – С. 22-23.

Євгенія Кононенко

Декілька років тому читацьку увагу привернули нестандартні оповідання невідомої письменниці, надруковані в різних збірниках та періодичних виданнях. Так у літературу ввійшла Євгенія Кононенко.

Народилася в Києві, 17 лютого 1959 року. В 1981 році закінчила механіко-математичний факультет Київського державного університету, протягом кількох років працювала за здобутим фахом.

Літературну діяльність розпочала в 1990 році як перекладач з французької, за що у 1993 році отримала премію ім. Миколи Зерова від Французької Амбасади, що присуджувалась тільки один рік. Вона – науковий співробітник Українського центру культурних досліджень.

Євгенія Кононенко працює в жанрі оповідання і повісті, але саме оповідання є для неї більш природною формою самовияву. Її сюжети характеризують стислість і простота. Авторка шукає героя у тривіальних ситуаціях, в тягlostі яких і розкривається складний світ маленької і самотньої

Сім Д. Творчість письменника – шлях через надію до віри // Вірую. – 2000. – № 9. – С. 4-5.

Скаліцкі М. “Якби ви знали, з якого сміття...”: [Характеристика повісті Ю.Андруховича “Рекреації”] // Сучасність. – 1992. – № 9. – С. 157-162.

Тарнашинська Л, “Можливо я дочекаюся вже завтра?” // Літературна Україна. – 1998. – 29 жовт. – С. 6.

Шевчук В. З відкритим заборолом: [Про прозу Юрія Андруховича] // Прапор. – 1989. – № 7. – С. 101-103.

В'ячеслав Медвідь

Прозаїк, есеїст. Народився 22 лютого 1951 року в Кодні на Житомирщині. За освітою – бібліотекар-бібліограф, закінчив Київський державний інститут культури. Працював у бібліотеках України, Київкниготорзі, редактором серії “Романи й повісті” видавництва “Дніпро”. Від 1988 року – професійний письменник. Почесний член асоціації “Нова література”.

Ще студентом і працюючи в Ужгороді, студіював американську літературу, читав усе краще з того , що друкували шестидесятники. У тому ж часі пориває з поетичною творчістю та сюрреалістичними

етюдами, пише перші “поліські” новели, що згодом (1981) склали книжку “Розмова”. Збірка стала одвертим спротивом формальним та стилістичним канонам того часу. У 1987-89 роках світ побачили романи “Таємне сватання” і “Збирачі каміння”. В 1993 році журнал “Київ” друкує еротично-філософський роман “Льох”. У 1995 році читачі ознайомились з книжкою щоденників “Філософія страху або ж проклятий народ” (журнал “Українські проблеми”), котра охоплює десятилітній період глибоких розмірковувань з царини мистецтва, історії, культури, етнопсихології, приватного життя людини. 1996 рік – письменник закінчує багатолітню працю над великим за обсягом та епічним за задумом романом-оперою “Кров по соломі”, друкує кілька уривків з нього. В цей же час В’ячеслав Медвідь виступає переважно як автор культорологічно-філософських есеїв, які зібрав у поважний том під назвою “Pro domo sua”. Упорядкував та видав авторську антологію “Десять українських прозаїків. Десять українських поетів” (у “Бібліотечній серії”, 1995) зі своїми передмовами.

“Медвідь – письменник буття. Саме цей реєстр робить його самотнім у контексті української літератури.

Головним героєм В’ячеслава Медвідя є українець на тлі перепетій своєї зрадливої історії. Такого роду категорії виводять його тексти на рівень вільного міжнародного спілкування.

Медвідь вирішує одне з головних українських протиріч: між національним та загальнолюдським, зайвий раз підтверджуючи, що правдиво

*“Перша спроба літературної відвертості...”
(О.Забужко “Польові дослідження з українського сексу”)*

Література:

Забужко О. Автостоп: Поезії. – К.: Укр. письменник, 1994. – 96 с.

Забужко О. Автостоп: Молитва кінця часів // Світо-вид. – 1993. – № IV(3). – С. 56-57.

Забужко О. Диригент останньої свічки: Поезії. – К.: Рад. письменник, 1990. – 144 с.

Забужко О. Польові дослідження з українського сексу: Роман. – К.: Факт, 1998. – 116 с.

Забужко О. Полевые исследования украинского секса: Роман // Дружба народов. – 1998. – № 3. – С. 5.

***

Денисенко В. “Покоління починається з бунту проти попередників” // День. – 2001. – 20 груд. – С. 5.

Зварич О. Оксана Забужко: я збуджую інтерес до української літератури // Україна молода. – 2002. – 17 січ.

Масенко Л. Визначні мотиви “Польових досліджень з українського сексу” // Слово і час. – 1997. – № 2. – С. 28-31.

Мацко О. Блукаючи світом Оксани Забужко // За вільну Україну. – 2000. – 12 груд. – С. 5.

Полковський В. Роздуми над “Хроніками ...” Оксани Забужко: Погляд із периферії // Слово і час. – 2001. – № 1. – С. 82-84.

європейський контекст: франківський період”(1992-1993) та “Шевченків міф України: спроба філософського аналізу”, “Хроніки від Фортінбраса: Вибрана есеїстика 90-х”(1999), а також численних статей та есе у вітчизняній та зарубіжній періодиці.

В 1998 році побачив світ роман “Польові дослідження з українського сексу”. Книга одразу вразила читача новаторством форми та оригінальним підходом до таких вічних тем, як любов, життя і творчість, переплетених із темами суто українськими...

Роман був неоднозначно сприйнятий читацькою аудиторією, та враження на читача справлене було колосальне. Від банального “жіночого” роману чи іншого легкого розважального жанру він відрізняється наявністю стрункої системи авторських емоцій та рефлексій.

Ми пропонуємо обговорити цей роман на читацькій конференції.

Теми для обговорення:

– “Польові дослідження з українського сексу” – перша спроба феміністичного роману.

– “Польові дослідження з українського сексу” – роман, де переплетено дві головні ідеї – жіноча та національна.

– Кохання – реальність чи ілюзія?

– Роман “Польові дослідження з українського сексу” – спроба пояснити жіноче буття як людський неталан?

– Рівність двох свобод – ідеал в стосунках між чоловіком та жінкою.

Рекомендуємо підготувати книжкову виставку

загальнолюдським стає все найбільш національне”.

Сергій Квіт

... Поліська земля зберегла ті шляхетні народні типажі українців, які формувалися звичаєво, вбираючи в себе традиційну міфологію, світовідчування та манеру поведінки. Серед таких людей виростав В’ячеслав Медвідь, вони є головними героями його роману “Кров по соломі”, і сам він належить до їхнього кола. Епосне мислення виносить письменника за межі побуту, змушуючи спілкуватися не лише з живими, а також з мертвими і не народженими.

Рекомендуємо організувати в бібліотеці читацьку конференцію. В читальному залі варто попередньо підготувати виставку:

“В’ячеслав Медвідь та його роман “Кров по соломі”, де можна представити матеріали про автора та його роман. Виставка допоможе читачам познайомитись з творчістю письменника та підготуватись до обговорення.

Для обговорення можна запропонувати наступні теми:

– “Кров по соломі” – дзеркало, в якому відбивається буття народу.

– “Кров по соломі”... На Вашу думку, який зміст вкладав автор в цю метафору? Що символізує така назва?

– Образ Богиньки – символ народного досвіду та творець його філософії.

– Мова – головний персонаж роману.

– Українець на тлі перепетій своєї історії.

Література:

Медвідь В. Кров по соломі: Роман. – Львів: Кальварія, 2001. – 400 с.

Медвідь В. Льох. – Львів: Кальварія, 2000. – 172 с.

Медвідь В. Гнана людина (із книги “Мавра”) // Форум. – 1996. – № 2 – С.61-76.

Медвідь В. Кров по соломі (з книги небуття) // Золоті ворота. – 1994. – № 6. – С. 93-106.

Медвідь В. Льох: Роман // Вечеря на 12 персон. – К., 1997. – С. 117-143.

Медвідь В. Село як метафора // Десять українських прозаїків. – К.: Роккард, 1995, – С. 63-83.

***

Бриних М. Медвідь – forever і назавжди // Україна молода. – 2001. – 23 лют. – С.14.

Квіт С. В’ячеслав Медвідь та його роман “Кров по соломі” // Літ. Україна . – 2002. – 24 січ. – С. 3.

Петренко В. Світи В’ячеслава Медведя: [Роман “Кров по соломі”] // Урядовий кур’єр. – 2000. – 15 лют. – С. 9.

Феномен Медведя: [Укр. письменник, поет] // Київ. – 2001. – № 9-10. – С.52.

Євген Пашковський

Письменник, Лауреат Національної премії України ім. Т.Г.Шевченка та премії фундації доктора

Сидоренко О. Идеалом ошляхетнюємось: [Лауреат Національної премії ім Т.Г. Шевченка, письменник Євген Пашковський] // Президентський вісник. – 2001. – 15 верес. – С. 20.

Шевчук В. чи ж буде вороття додому?: [Протвори Є.Пашковського] // Дніпро. – 1989. – № 9. – С.5-7.

Оксана Забужко

Кандидат філософських наук, віце-президент українського ПЕН-центру, з 2001 р. викладає в Київському університеті ім. Т.Г.Шевченка теорію літературної майстерності. Степендіат фонду Фулбрайта (1994), лауреат літературних премій фонду ім. Гелен Лапіка (США, 1996) та Фонду Всесвітнього Зобов’язання (США, 1997).

“Відповідно до національної міфології колоніального типу ми уявляли себе набагато ліпшими, ми уявляли себе такими гарними, такими жертвами, а оце все вони погані нам зробили. Коли тут виявилось, що ми самі не дуже гарними вийшли з цього самого колоніального періоду”, – це Оксана Забужко про себе і нас з Вами.

Оксана Забужко є автором трьох оригінальних поетичних книжок – “Травневий іній”(1985), “Диригент останньої свічки”(1990), та однієї перекладної англійською, виданої в Торонто, –“Королівство Повалених Статуй”(1996), повісті “Інопланетянка”(журнал “Сучасність”, 1992), літературно-філософських студій “Дві культури”(1990), “Філософія української ідеї та

Жиждера В. Недописана рецензія на недочитаний роман: [Щоденний жезл] // Голос України. – 2000. – 31 берез. – С. 16.

Зборовська Н. Романи Євгена Пашковського: Поступ художнього пошуку // Слово і час. – 1993. – № 7. – С. 12-18.

Коханець Л. Серце мудрого в домі плачу, дурня – в домі веселощів: [Інтерв'ю з Євгеном Пашковським] // Голос України. – 2000. – 30 груд. – С. 15.

Логвиненко О. І мовби й нас немає... // Літ. Україна. – 2001. – 8 лют. – С.6.

Логвиненко О. "... І хліб стає прісним, і вино загусає на жовч": [Про роман "Щоденний жезл"] // Урядовий кур'єр. – 2001. – 13 січ. – С. 6-7.

Малюк М. "Мітингувати треба не в кабінеті голови Спілки..." // Літ. Україна. – 2001. – 4 жовт. – С. 3.

Островський І. Євген Пашковський: "У пошуку останнього мамонта" // День. – 2001. – 6 груд. – С. 5.

Пашковський Є. Коротка біографічна довідка // Укр. газета. – 2000. – 7 груд. – С. 8.

Пашковський Є. Приреченість самоти: [Письменник сам про себе] // Україна. – 1994. – № 5. – С. 20-22.

Про романи Євгена Пашковського // Зборовська Н., Ільницька М. Феміністичні роздуми на карнавалі мертвих поцілунків. – Львів: Літопис, 1999. – С. 144-159.

Родик С. Смертельно улюблений світ: незримим по білому: [Про роман "Щоденний жезл"] // Київ. – 2001. – № 7-8. – С. 146-147.

М.Дем'яніва "Свобода і мир для України".

Майбутній митець народився 1962 року на станції Разіне, що на Житомирщині. Навчався в індустріальному технікумі, пізніше – педагогічному інституті.

Творчість Євгена Пашковського, що стане предметом нашої розмови, можна сприйняти як результат спонтанного духовного прориву, де вражає не інтенсивність викладеного змісту, а простір пошуку, який невпинно розширюється вібруючою свідомістю творця.

Є.Пашковський, автор кількох романів, - "Свято", "Вовча зоря", "Безодня", "Щоденний жезл".

Репрезентуючи перший роман Євгена Пашковського, Валерій Шевчук визначав його як "реалістичну драму", вказавши при цьому на традиційність вибраної теми: "Біблійна притча про блудного сина так чи інакше трансформувалася у творчості Т.Шевченка, Панаса Мирного, А.Кримського, В.Підмогильного, М.Хвильового, а також у досвіді шестидесятників". Справді, роман "Свято" дуже відчутно спирається на традиційне письмо, на національну літературну традицію.

Аналізуючи найновішу українську літературу, Пашковського обминути не можна, адже він витворив оригінальну стильову експресію, незвичну словов'язь.

"Якщо мова є свідомством про народження народу, то література є документом, що засвідчує його зрілість", – говорить письменник в одному з інтерв'ю.

У 1999 році побачив світ ще один роман

Пашковського – “Щоденний жезл” (вийшов у видавництві “Генеза” в серії “Сучасна українська література”, за сприяння Президента України Леоніда Кучми та Всеукраїнського благодійного фонду “Соціальний захист”).

“Щоденний жезл” – це не лише роман, а твір, який поєднує есеїзм та проповідь.

З роману “Щоденний жезл” постає символічний образ мисливця з його прямим значенням – звіролова, котрий з улюбленим псом і єдиним другом – співбесідником блукає полями, сповідаючись у великому і малому.

За роман “Щоденний жезл” автор був удостоєний Національної премії України ім. Т.Г.Шевченка.

Читачам бібліотеки буде цікавим доробок автора, тому для повнішого ознайомлення з творчістю письменника рекомендуємо організувати книжкову виставку *“Незримим по білому”*, в якій подати твори автора та літературознавчі матеріали. Для цього варто скористатися списком літератури, поданим нижче.

Цитати:

“Своїми романами Євген Пашковський явив світу величну, простору будову. Він не безпорадний мрійник, а візіонер іншого світу. Пашковський виступає будівничим готичної вежі ідеалізму і високости духу”.

Сергій Квіт

“Стиль письменника зумовлений способом

життя. Густа, нервова позасюжетна проза Пашковського є проекцією позбавленого зовнішньої логіки існування”.

Володимир Даниленко

“... серйозний письменник, з гарячим пером і пристрасним серцем, обігритим любов'ю до людини”.

Валерій Шевчук

Література:

Пашковський В. Вовча зоря: Роман. – К.: Молодь, 1991. – 216 с.

Пашковський В. Безодня: Роман // Вечеря на дванадцять персон. – К., 1997. – С. 170-341.

Пашковський В. Із Дону додому // Форум. – 1996. – № 2. – С. 74-93.

Пашковський В. Осінь для ангела: Уривок з роману // Просвіта. – 1993. – Вип. 20. – С. 7.

Пашковський В. Тісний колодязь: Оповідання // Україна. – 1991. – № 2. – С. 3.

Пашковський В. Щоденний жезл: Роман-есеї // Українська газета. – 2000. – 7 груд. – С. 8.

Пашковський В. Щоденний жезл: Роман. Уривки // Основа. – 1997. – № 32. – С. 80-99.

***

Бондаренко С. Привілей письменника – безсмертна сторінка: [Лауреат Національної премії ім. Т.Г. Шевченка Євген Пашковський] // Київські відомості. – 2001. – 24 серп. – С. 12.